

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

02 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

președinte: Timofti Vladimir

judcători: Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare, declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail și de către Țepordei Maria reprezentantul legal al părții vătămate XXXXX prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 22 februarie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Bostan Nicolae XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 13.09.2017 - 14.12.2017;

Instanța de apel: 09.01.2018 - 22.02.2018;

Instanța de recurs: 16.05.2018 - 02.10.2018;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Cahul, sediul Central din 14 decembrie 2017 în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală, Bostan Nicolae a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal și stabilită pedeapsa sub formă de 3 ani închisoare cu executarea acesteia în penitenciar de tip deschis.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită în privința lui Bostan Nicolae a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 (unu) an, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 (unu) an.

Acțiunea civilă înaintată de XXXXX și Țepordei Maria a fost admisă parțial. S-a dispus încasarea de la Bostan Nicolae în beneficiul Mariei Țepordei suma de 11087 (unsprezece mii optzeci și șapte) lei, 20 bani, prejudiciu material cauzat în urma infracțiunii: suma de 20 000 (douăzeci mii) lei, prejudiciu moral cauzat

în urma infracțiunii; și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 5 000 (cinci mii) lei.

În rest acțiunea civilă înaintată de XXXXX și Țepordei Maria s-a respins ca neîntemeiată.

S-a respins cererea acuzatorului de stat privind încasarea de la Bostan Nicolae a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului în sumă de 4290,82 (patru mii două sute nouăzeci) lei, 82 bani, ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că, Bostan Nicolae la 28 octombrie 2016, aproximativ la ora 14.00, conducând automobilul de model „XXXXX”, număr de înmatriculare XXXXX, deplasându-se pe str. Alexandr Pușkin din mun. Cahul nu a respectat prevederile Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova „Cu privire la aprobarea Regulamentului circulației rutiere” nr.357 din 13 mai 2009 și anume:

- punctul 2, care stabilește că în Republica Moldova vehiculele se conduc pe partea dreaptă a carosabilului în sensul de mers; - punctul 3, care stabilește că participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sunt provocate de circumstanțe iminente; - punctul 39 subpunctul 1), care stabilește că înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic; - punctul 44, care stabilește că pe trotuare este interzisă intrarea vehiculelor; - punctul 45 subpunctul 1) și subpunctul 2), care stabilește că conducătorul mijlocului de transport trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând seama permanent de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii, situația rutieră și în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului; - punctul 46 subpunctul a), care stabilește că conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza până la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lângă copiii; a pierdut controlul volanului automobilului, în urma cărui fapt a ieșit pe trotuar, unde se deplasa pietonul minor, XXXXX născut la XXXXX și l-a tamponat pe acesta, cauzându-i plagă pe gambă, fractura deschisă ambelor oase ale gambei drepte, fracturi închise ale oaselor 1 și 5 metacarpiene, care se califică medico-legal ca vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață.

Acțiunile lui Bostan Nicolae au fost încadrate în prevederile art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, conform indicilor: încălcarea regulilor de securitate a

circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare care a provocat vătămarea gravă a integrității corporale.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror și avocatul Josu Gheorghe în numele părții vătămate XXXXX și reprezentantului legal al părții vătămate Țepordei Maria.

3.1. Procurorul Procuraturii Cahul, Vasile Soltan a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței în privința respingerii solicitării de încasare a cheltuielilor de judecată de la inculpatul Nicole Bostan, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care de la inculpatul Nicolae Bostan să fie încasat în folosul statului cheltuielile judiciare în valoare de 4290,82 lei, suportate în legătură cu efectuarea expertizelor medico-legală și tehnice auto și utilizarea rechizitelor de birou, invocând următoarele argumente:

- instanța de judecată a respins solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea în contul statului de la inculpatul Nicolae Bostan a cheltuielilor de judecată suportate în cadrul urmăririi penale, deoarece cheltuielile suportate de stat au fost necesare pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal și aceste cheltuieli se plătesc din sumele alocate de stat.

3.2. Avocatul Josu Gheorghe în numele părții vătămate XXXXX și reprezentantului legal al părții vătămate Țepordei Maria a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea civilă să fie admisă integral, invocând următoarele argumente:

- În rezultatul accidentului rutier, partea vătămată a procurat medicamente pentru tratament, costul căruia a fost restituit parțial de inculpat în sumă de 10300 lei, însă de fapt pagubele au fost cu mult mai mari, deoarece Țepordei Maria a pierdut salariul pentru perioada totală de tratament a părții vătămate, fiind încadrată în câmpul muncii în Italia conform contractului de muncă;

- Nu a înaintat o cerere prin care să solicite recuperarea prejudiciilor materiale și morale, deoarece inculpatul tot făgăduia că va recupera toate prejudiciile, nefiind recuperate la moment;

- În ceia ce privește prejudiciile materiale nu a înaintat pretenții în sumă totală, deoarece tratamentul și acum se prelungește XXXXX, fiind încadrat în gradul de dizabilitate accentuat;

- Reieșind din faptul că, inculpatul nu a recuperat prejudiciul material, suferințele fizice pricinuite în urma accidentului, prejudiciul moral îl apreciază la suma de 100000 lei;

- Instanța incorect a apreciat mărimea prejudiciului moral în mărime de 20000 lei, deoarece prejudiciul a fost pricinuit nu numai minorului, dar și reprezentantului acestuia. Minorului i s-a cauzat leziuni corporale grave, având suferințe mari, fiind încadrat în grad de dizabilitate accentuat, unde starea sănătății nu va fi restabilită complet, devenind invalid pe viață, neavând posibilitatea de a se bucura total de viață.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 22 februarie 2018, au fost respinse apelurile procurorului și avocatului Josu Gheorghe în numele părții vătămate XXXXX și reprezentantului legal al părții vătămate Țepordei Maria ca nefondate și menținută sentința fără modificări.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a reținut că, instanța de fond la stabilirea și individualizarea pedepsei inculpatului Bostan Nicolae, corect l-a recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, pedeapsă în formă de 3 ani închisoare cu executarea acesteia în penitenciar de tip deschis, și conform art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită s-a suspendat condiționat pe un termen de probă de 1 an, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an și just a respins cerințele procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 4290,82 lei.

Din materialele dosarului se atestă, că potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.449D din 29 octombrie 2016 (f.d.31,vol.I) în concluzia căruia se atestă: în baza datelor din fișa medicală de staționar, datelor radiografiilor pe numele lui XXXXX, născut în XXXXX s-a constatat, plagă pe gambă, fractură deschisă ambelor oase gambei drepte, fracturi închise oaselor 1 și 5 metacarpiene produse, posibil în accident rutier la 28 octombrie 2016, în ansamblu se califică medico-legal ca vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață.

La fel, potrivit raportului de expertiză judiciară nr.0143 din 13 iunie 2017 cu planșa fotografică (f.d.37-40,41,vol.I) în concluzia căruia se atestă că: sistemul de ghidare a automobilului „XXXXX” cu nr/în XXXXX are următoarele deteriorări: ruperea manetei a încheieturii de rotație a roții drepte, încălcarea unghiurilor a roților din față. Toate defectele enumerate sunt provocate în rezultatul ieșirii automobilului de pe carosabil și tamponarea cu un obstacol nemișcător. Sistemul de frânare a automobilului „XXXXX” cu n/î XXXXX are următoarele deteriorări: ruperea tubului metalic la frâna roții drepte din față a automobilului. Defectul enumerat a fost provocat în rezultatul ieșirii automobilului de pe carosabil și tamponarea cu un obstacol nemișcător. Înaintea momentului accidentului rutier sistemul de ghidare și frânare a automobilului „XXXXX” cu n/î XXXXX se afla în stare de funcționare și nu avea defecte tehnice, care puteau influența la conducerea automobilului.

În cazul dat, conducătorul automobilului de model „XXXXX” cu n/î XXXXX din punct de vedere al expertului, trebuia să acționeze în conformitate cu cerințele pct. 45(1) RCR conform cărora: „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de condițiile și situația de drum,, și să se deplaseze pe carosabil. În plus, în conformitate cu cerințele pct.39 (1) indicate în RCR: „înaintea..., reîncolonării sau schimbării de direcție de mers, conducătorul trebuia să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță ...”.

A mai reținut instanța de apel că, prin Ordonanța pentru dispunerea efectuării expertizei medico-legale din 29 octombrie 2016 (f.d.30,vol.I) reprezentantul organului de urmărire penală Andrian Băncilă a dispus efectuarea expertizei nominalizate.

Astfel, instanța de apel a menționat că, încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizei se face din contul mijloacelor bugetului de stat,

deoarece, în sarcina statului este de a dovedi vinovăția celor imputate în acțiunile inculpaților, prin urmare nu pot fi puse pe seama inculpatului Bostan Nicolae încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizelor nominalizate și utilizarea rechizitelor de birou. Astfel, urmează a fi respinsă ca neîntemeiată cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 4 290,82 lei.

Totodată, instanța de apel a specificat cât privește argumentul procurorului că reieșind din art. 229 Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga inculpatul să recupereze cheltuielile judiciare, este neîntemeiat, or, efectuarea expertizelor medico-legale și tehnice ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, iar în lipsa unei astfel de expertize procurorul ar fi fost în imposibilitate încadreze juridic corect acțiunile inculpatului Bostan Nicolae și să formuleze învinuirea acestuia, și ulterior, în instanța de judecată să demonstreze săvârșirea infracțiunii.

A mai reținut instanța de apel că, instanța de fond just a concluzionat că suma de 20000 lei, acordată cu titlu de prejudiciu moral va fi în măsură să aducă o satisfacție echitabilă părții vătămate pentru suferințele psihice suportate ca urmare a comiterii infracțiunii în privința sa.

6. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare procurorul și Țepordei Maria reprezentantul legal al părții vătămate Țepordei Daniel.

6.1. La 19 aprilie 2018, în termen, declară recurs ordinar procurorul în Procuratura de circumscriptie Cahul, Tomița Mihail, prin care solicită admiterea recursului, casarea deciziei, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie dispusă încasarea din contul inculpatului cheltuielile judiciare în sumă de 4290, 82 lei.

În motivarea recursului, invocând temei de drept prevăzut de pct. 6) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- în speță, statul și-a onorat obligația de a demonstra vinovăția inculpatului, prin acțiuni de procedură legale, iar pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal a suportat cheltuieli care în baza art. 227 Cod de procedură penală, se încadrează în noțiunea de cheltuieli judiciare și care indiscutabil urmează a fi recuperate din contul inculpatului, or, însăși acțiunile ilegale comise de acesta le-au generat.

6.2. La 15 mai 2018, prin intermediul oficiului poștal, în termen, declară recurs ordinar Țepordei Maria reprezentantul legal al părții vătămate XXXXX, prin care solicită admiterea recursului, casarea parțială a deciziei, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie admisă acțiunea civilă integral.

În motivarea recursului, invocând temei de drept prevăzut de pct. 6) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente.

Ca rezultat al accidentului, având leziuni corporale pentru tratament a procurat medicamente, costul cărora a fost restituit de pârât în sumă de 10300 lei, însă pagubele au fost cu mult mai mari, or, a pierdut salariul pentru perioada

totală de tratament, care nu i-a primit din cauza că nu a putut lucra, fiind încadrată în câmpul muncii în Italia conform contractului de muncă;

Prin comportamentul inculpatului, care până la pronunțarea deciziei a instanței de apel nu a recuperat prejudiciul material și reieșind din acest fapt suferințele fizice, i-a fost pricinuit un prejudiciu moral în sumă de 100000 lei;

În urma accidentului, minorul a devenit invalid pe viață, iar suma de 20000 lei acordată de către instanțele de judecată nu va recupera durerile suferite.

7. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit a ajuns la concluzia de a respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procuror și a admite recursul ordinar declarat de către Țepordei Maria reprezentantul legal al părții vătămate XXXXX.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 1) și 2) lit. c) respinge recursul ca inadmisibil; rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului, sau, după caz, dispune rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

7.1. Cu referire la recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail.

Colegiul lărgit reține că recurentul invocă ca temei pentru recurs pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, precum că *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel dintr-un singur considerent, și anume că, în viziunea sa, instanțele de judecată nu au calificat obiectiv respingerea încasării cheltuielilor de judecată, adoptând în acest sens o decizie neargumentată.

Cu referire la aceste argumente ale recurentului Colegiul lărgit conchide, că instanța de apel, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ajungând corect la concluzia de a respinge apelul procurorului, cu menținerea sentinței fără modificări în această parte, prin care a fost respinsă solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpat a sumei de 4290, 82 lei, ce constituie cheltuieli pentru efectuarea expertizelor medico-legale și tehnice auto, or, cheltuielile suportate de către organul de urmărire penală în speță nu sunt unele de natura de a impune cheltuieli neprogramate și neincluse în cheltuielile evidente suportate anume de către stat.

Astfel, art. 227 alin. (2) Cod penal stipulează, că cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru

restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei judiciare sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Totodată, alin. (3) prevede, că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 228 Cod de procedură penală (1) În modul prevăzut de legea procesuală penală, din sumele alocate de stat vor fi compensate următoarele cheltuieli judiciare suportate de către martori, partea vătămată, partea civilă, asistenții procedurali, interpreți, traducători, experți, specialiști, reprezentanții legali ai părții vătămate, ai părții civile:

1) cheltuielile făcute în legătură cu prezentarea la citare în organul de urmărire penală și în instanță;

2) cheltuielile de cazare;

3) salariul mediu pentru toată perioada de participare în procesul penal;

4) cheltuielile de reparare, restabilire a obiectelor care au fost deteriorate în urma utilizării lor în cadrul acțiunilor procesuale la cererea organului de urmărire penală sau a instanței.

(2) Organele, întreprinderile, instituțiile și organizațiile de stat sunt obligate să păstreze salariul mediu pentru toată perioada de timp în care partea vătămată, reprezentantul ei legal, asistentul procedural, interpretul, traducătorul, specialistul, expertul, martorul au participat în procesul penal la citarea organului de urmărire penală sau a instanței.

(3) Expertului și specialistului li se recuperează, de asemenea, costul materialelor care le aparțin și care au fost utilizate pentru executarea însărcinării respective.

(4) Expertul, specialistul, interpretul, traducătorul au dreptul la recompensă pentru executarea obligațiilor, afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu.

(5) Cheltuielile suportate de persoanele menționate la alin.(1) vor fi recuperate la cererea acestora în baza unei hotărâri a organului de urmărire penală sau a instanței în mărimea stabilită de legislația în vigoare.

Prin urmare, suma de 4290, 82 lei este compusă din efectuarea expertizei medico-legale privind constatarea gravității leziunilor corporale (Raportul nr. 449D din 24 ianuarie 2017 (f. d. 31), expertizei tehnice auto (Raportul nr. 0143 din 13 iunie 2017 (f. d. 37 – 41)), or, aceste cheltuieli sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecarea cauzei.

Așa dar, Colegiul lărgit atestă, că instanța de apel întemeiat a reținut, că aceste cheltuielile sunt suportate de către organul de urmărire penală, care și are atribuția de a administra probele în vederea probării/combaterii acuzației aduse, însă aceste cheltuieli nu sunt de natura de a pune pe seama statului

costuri suplimentare, sau exagerate, iar cheltuielile pentru efectuarea expertizei întru stabilirea gradului leziunilor corporale și a stării tehnice a automobilului, sunt evidente și necesare pentru a demonstra existența/lipsa bănuielii rezonabile privind comiterea infracțiunii.

Colegiul lărgit de asemenea menționează că, eroarea de drept invocată de către recurent prescrisă la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu a fost constatată la examinarea recursului, prin urmare, recursul urmează a fi respins ca inadmisibil.

7.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de Țepordei Maria reprezentantul legal al părții vătămate Țepordei Daniel.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prin urmare, Colegiul lărgit menționează că declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor care l-au declarat.

De asemenea, se reține că conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelurilor, precum și motivele adoptării soluției respective.

Potrivit conținutului recursului, recurentul invocă temeiuri de drept pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel atunci când: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Din conținutul recursului declarat, rezultă că reprezentantul legal al părții vătămate critică decizia instanței de apel privitor la admiterea parțială a acțiunii civile, or, aceasta solicită admiterea integrală a acțiunii civile cu încasarea din contul inculpatului a sumei de 100000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Analizând hotărârile judecătorești sub aspectul menționat, în raport cu circumstanțele cauzei, în prezenta speță, Colegiul lărgit consideră că, soluțiile instanțelor de fond în partea stabilirii despăgubirii prejudiciului moral sunt neîntemeiate.

În acest sens, Colegiul penal lărgit menționează, că potrivit prevederilor art. 1423 alin. (1) Cod civil coroborat cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al făptuitorului prejudiciului și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacerea persoanei vătămate.

Din materialele cauzei, rezultă, că reprezentantul legal al părții vătămate solicită încasarea din contul inculpatului prejudiciul moral cauzat prin infracțiune, în sumă de 100000 lei.

Prin decizia instanței de apel a fost menținută sentința, prin care a fost admisă parțial acțiunea civilă, și dispusă încasarea de la Bostan Nicolae în beneficiul Mariei Țepordei, suma de 20000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, cât și suma de 11087, 20 lei, cu titlu de prejudiciu material. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Conform art. 1423 alin. (1) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate; alin. (2) Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Potrivit prevederilor art. 225 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea acțiunii civile în procesul penal, indiferent de valoarea acțiunii, se efectuează de către instanța de competența căreia este cauza penală.

Instanța de recurs ține să enunțe că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că îndemnizația trebuie să prezinte o justă despăgubire, iar cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu, și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor, și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

Respectiv, ținând cont de suferințele psihice raportate la consecințele infracțiunii săvârșite de către Bostan Nicolae față de partea vătămată minoră XXXXX, Colegiul penal consideră că prejudiciul moral în mărime de 20000 lei, dispus spre încasare de către instanțele ierarhic inferioare, este unul diminuat, concluzie ce rezultă din practica judiciară privind aplicarea legislației referitor la încasarea despăgubirilor morale, acesta urmând a fi majorat la 40000 lei,

reprezentând o satisfacție echitabilă cum indică art. 41 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În temeiul celor expuse, Colegiul lărgit conchide că, recursul declarat de Țepordei Maria reprezentantul legal al părții vătămate Țepordei Daniel urmează a fi admis, cu casarea parțială a hotărârilor instanțelor de fond în partea încasării prejudiciului moral.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail.

Admite recursul ordinar declarat de Țepordei Maria reprezentantul legal al părții vătămate XXXXX, casează parțial sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central din 14 decembrie 2017 și decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 22 februarie 2018, în latura civilă, în partea încasării prejudiciului moral, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre în parte:

Se încasează din contul lui Bostan Nicolae în beneficiul Mariei Țepordei prejudiciul moral cauzat în mărime de 40 000 (patruzeci mii) lei.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **01 noiembrie 2018**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor